

Warszawa, 21 lipca 2014 r.

Opinia do ustawy o petycjach

(druk nr 686)

I. Cel i przedmiot ustawy

Ustawa o petycjach ma na celu wypełnienie obowiązku dostosowania ustawodawstwa zwykłego do przepisów Konstytucji RP, to jest do określonego w art. 63 obowiązku ustawowego uregulowania trybu rozpatrywania petycji.

Obowiązujące przepisy dotyczące postępowania z petycjami łączą je z prawem składania skarg i wniosków w jedną kategorię i przewidują, że tryb ich rozpatrywania określa ustawa, czyli Kodeks postępowania administracyjnego. Podkreślić jednak należy, że o prawie składania petycji mówi jedynie art. 221 Kodeksu postępowania administracyjnego natomiast w następnych artykułach ustawodawca używa już tylko dwóch terminów, tj. skarga i wnioski. Rozwiązanie to nie wyklucza jednak możliwości stworzenia regulacji prawnych pozwalających na osiągnięcie jednoznacznej i pełnej zgodności z postanowieniami Konstytucji RP poprzez skonkretyzowanie i dookreślenie prawa petycji w odrębnej ustawie, czego skutkiem będzie uporządkowanie dotychczasowego stanu prawnego w tym zakresie.

W związku z powyższym ustawa o petycjach określa zasady składania i rozpatrywania petycji oraz sposób postępowania organów w sprawach dotyczących petycji.

Przepisy Konstytucji RP każdemu przyznają prawo składania petycji nie tylko w interesie publicznym, lecz także własnym lub innej osoby za jej zgodą. W związku z powyższym w ustawie przyjęto, iż petycja może być złożona przez osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną lub grupę tych podmiotów

do organu władzy publicznej, a także do organizacji lub instytucji społecznej w związku z wykonywanymi przez nią zadaniami zleconymi z zakresu administracji publicznej.

W świetle przyjętych rozwiązań petycję można złożyć w formie pisemnej albo za pomocą środków komunikacji elektronicznej, a jej przedmiotem może być żądanie, w szczególności, zmiany przepisów prawa, podjęcia decyzji lub innego działania w sprawie dotyczącej podmiotu wnoszącego petycję, życia zbiorowego lub wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, mieszczących się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji.

Ustawa reguluje także kwestie dotyczące możliwości składania petycji przez grupę podmiotów oraz określa elementy, jakie powinna zawierać petycja składana w interesie osób trzecich.

Ponadto przepisy ustawy regulują sposób rozpatrywania petycji złożonej do Sejmu i Senatu, a także do organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego. W świetle przyjętych rozwiązań petycja złożona do Sejmu lub Senatu będzie rozpatrywana przez te organy, chyba że w Regulaminie Sejmu lub Regulaminie Senatu zostanie wskazany organ wewnętrzny właściwy w tym zakresie. Analogicznie w przypadku złożenia petycji do organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego, petycja będzie rozpatrywana przez ten organ, chyba że w statucie tej jednostki zostanie wskazany organ wewnętrzny tego organu stanowiącego właściwy w tym zakresie.

W celu zapewnienia jawności postępowania w sprawach dotyczących rozpatrywania petycji ustawa nakłada na podmiot rozpatrujący petycję lub urząd go obsługujący obowiązek zamieszczania na stronie internetowej informacji zawierających między innymi zwięzły opis treści petycji oraz jej odwzorowanie cyfrowe (skan). Ponadto informacje te powinny być aktualizowane o dane dotyczące przebiegu postępowania, w szczególności dotyczące zasięgniętych opinii, przewidywanego terminu oraz sposobu załatwienia petycji.

W myśl przepisów ustawy petycja powinna być rozpatrzona bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie trzech miesięcy od daty jej złożenia. Jednocześnie przepisy ustawy przewidują możliwość wydłużenia terminu rozpatrzenia petycji maksymalnie o dodatkowe trzy miesiące w przypadku wystąpienia szczególnych okoliczności niezależnych od podmiotu rozpatrującego petycję.

W celu zapewnienia sprawności, oszczędności oraz ekonomiki postępowania uregulowane zostały zasady rozpatrywania tzw. petycji wielokrotnej. W przypadku, gdy w ciągu miesiąca od otrzymania petycji przez podmiot właściwy do rozpatrzenia petycji składane będą dalsze petycje dotyczące tej samej sprawy, podmiot ten może zarządzić łączne rozpatrzenie petycji.

Ustawa zawiera także przepis mający na celu zapobieżenie wielokrotnemu rozpatrywaniu tych samych spraw spowodowanych uporczywym wnoszeniem petycji niezawierających żadnych nowych treści lecz ponawianych z niewiedzy lub pobudek pieniackich. W takim przypadku podmiot właściwy do rozpatrzenia petycji będzie mógł pozostawić ją bez rozpatrzenia, o ile petycja ta nie powołuje się na nowe fakty lub dowody nie znane przedtem podmiotowi właściwemu do rozpatrzenia petycji, ale jednocześnie musi poinformować składającego petycję o poprzednim sposobie jej załatwienia.

W celu umożliwienia zapoznania się z informacjami dotyczącymi rozpatrzonych petycji na podmioty właściwe do ich rozpatrzenia został nałożony obowiązek umieszczania na stronie internetowej, w terminie do dnia 30 czerwca, zbiorczej informacji o petycjach rozpatrzonych w roku poprzednim.

W zakresie nieuregulowanym w ustawie w sprawach petycji przewiduje się odesłanie do przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego.

Ponadto w Kodeksie postępowania administracyjnego zostały wprowadzone zmiany wynikające z uregulowania prawa do składania petycji w odrębnej ustawie.

Ustawa ma wejść w życie po upływie 12 miesięcy od dnia jej ogłoszenia.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Ustawa została uchwalona na 71. posiedzeniu Sejmu w dniu 11 lipca 2014 r. w efekcie rozpatrzenia senackiego projektu ustawy o petycjach (druk sejmowy nr 2135).

Na posiedzeniu Sejmu w dniu 19 marca 2014 r. przeprowadzone zostało pierwsze czytanie, a następnie projekt ustawy został skierowany do dalszych prac do sejmowej Komisji Administracji i Cyfryzacji.

Ponadto projekt ustawy był przedmiotem prac Podkomisji nadzwyczajnej do rozpatrzenia senackiego projektu ustawy o petycjach.

Efekt pracy wymienionej komisji oraz Podkomisji nadzwyczajnej został zawarty w sprawozdaniu (druk sejmowy nr 2455), w którym w odniesieniu do przedłożenia senackiego między innymi:

- 1) wprowadzony został przepis, w myśl którego petycja może zawierać zgodę na ujawnienie na stronie internetowej podmiotu rozpatrującego petycję danych osobowych podmiotu wnoszącego petycję lub podmiotu trzeciego, w imieniu którego petycja jest wnoszona (zamiast przepisu, zgodnie z którym petycja mogła zawierać wnioski o utajnienie danych osobowych podmiotu wnoszącego petycję);
- 2) dodany został przepis wskazujący, iż o tym czy pismo jest petycją, decyduje treść żądania, a nie jego forma zewnętrzna;
- 3) usunięto przepis mający na celu wyłączenie stosowania zasady dyskontynuacji w odniesieniu do projektu ustawy wniesionego do Sejmu w wyniku rozpatrzenia petycji przez właściwą komisję Sejmu lub Senatu;
- 4) usunięto przepis dotyczący obowiązku corocznego składania przez właściwe komisje Sejmu i Senatu sprawozdania z rozpatrzonych petycji odpowiednio Sejmowi i Senatowi oraz takiego samego obowiązku ciążącego na właściwej do rozpatrzenia petycji komisji organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego odpowiednio radzie gminy, radzie powiatu albo sejmikowi województwa;
- 5) wydłużono wejście w życie ustawy z 6 do 12 miesięcy;
- 6) wprowadzone zostały zmiany dotyczące terminologii, jaką posługuje się ustawa oraz zmiany o charakterze redakcyjnym i doprecyzującym.

Podczas drugiego czytania na posiedzeniu Sejmu w dniu 24 czerwca 2014 r. została zgłoszona poprawka, która miała na celu usunięcie przepisu nakładającego na Prezesa Rady Ministrów obowiązek corocznego składania Sejmowi i Senatowi informacji o petycjach rozpatrzonych przez ministrów i centralne organy administracji rządowej w roku poprzednim.

W związku z tym projekt ustawy został ponownie skierowany do Komisji Administracji i Cyfryzacji w celu przedstawienia dodatkowego sprawozdania.

W trakcie trzeciego czytania na posiedzeniu Sejmu w dniu 11 lipca 2014 r. wyżej wskazana poprawka uzyskała poparcie.

W głosowaniu za przyjęciem w całości projektu ustawy o petycjach opowiedziało się 423 posłów, 4 było przeciw, a 4 posłów wstrzymało się od głosowania.

III. Uwagi szczególne

Opiniowana ustawa nie budzi zastrzeżeń legislacyjnych.

Danuta Drypa

Główny legislator